

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

13.09.2017 г.

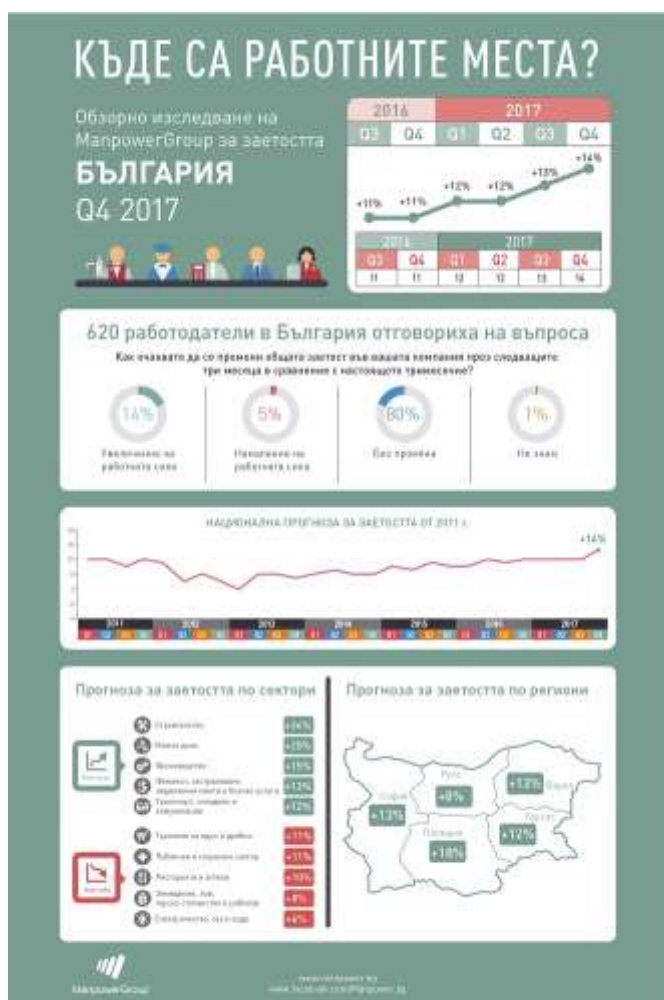
Важни обществено-икономически и политически теми

Investor.bg

✓ Графика на деня: Фирмите в България очакват рекордно наемане на нови служители

Работодателите от строителния и минния сектор са най-оптимистични за ръста на заетостта през следващите три месеца

Работодателите в България отчитат най-силните намерения за наемане на нови служители от началото на обзорното изследване на ManpowerGroup за заетостта преди седем години. От 620-те анкетирани работодатели 14% предвиждат да увеличат нивата на заетост през четвъртото тримесечие на годината и само 5% от респондентите очакват да намалят работната сила. 80% от работодателите не очакват промяна в плановете си за заетост и 1% не са сигурни относно намеренията си за наемане на служители.

Коригирана спрямо сезонните колебания, нетната прогноза за заетостта е благоприятна и има стойност от +14%, като остава стабилна на тримесечна база и се увеличава с три процентни пункта на годишна. Нетната прогноза за заетостта се получава, като от процента на работодателите, които очакват увеличение на общия брой заети лица, се извади процентът на работодателите, които предвиждат намаляване на заетостта.

„Пазарът на труда в България продължава да показва стабилен растеж със значителни успехи като най-силните перспективи за наемане през последните седем години и ниво на безработицата под 7%“, каза Надя Василева, управляващ директор на ManpowerGroup България.

„Работодателите все по-често ни казват, че имат огромни трудности да намерят квалифицирани кандидати, особено работници, които или липсват, или предпочитат да намерят работа в чужбина. Всички ние се надяваме, че последните реформи в образователната система и държавните мерки за улесняване на "вноса" на служители от трети страни скоро ще доведат до положителни резултати. Междувременно компаниите трябва да осигурят дългосрочни програми за обучение и да се възползват максимално от това, което пазарът предлага в момента“, коментира още тя.

Работодателите от всички 10 индустрии, включени в изследването, имат положителна прогноза, като тези от сектора на строителството (+24%), минното дело (+20%) и производството (+15%) отчитат най-силните намерения да наемат нови служители.

Секторите „Финанси, застраховане, недвижими имоти и бизнес услуги“ и „Транспорт, складове и комуникации“ също отчитат добри перспективи за наемане с прогнози от съответно +13% и +12%, докато прогнозата на публичния и социален сектор и

търговията на едро и дребно е +11%. В същото време работодателите от сектор „Електричество, газ и вода“ отчитат най-предпазливата прогноза от +6%.

Работодателите от всички пет региона в страната очакват да увеличат работната сила през следващото тримесечие. Пловдив отчита най-оптимистичната регионална прогноза от 18% - увеличение от 4 процентни пункта в сравнение с третото тримесечие на 2017 г. и с 5 процентни пункта спрямо същия период на миналата година. В същото време регионът на Русе отчита най-предпазливата прогноза от +8%.

Във всички четири категории предприятия се предвижда увеличение на числеността на персонала в периода октомври-декември. Големите работодатели споделят много силни намерения за наемане с нетна прогноза за заетостта от +32%.

Средно големите компании очакват стабилен темп на наемане с прогноза от +13%, докато прогнозите на малките и микропредприятията са съответно +9% и +8%.

✓ Jamba - българският стартап за връзка между хората с увреждания и работодателите

Идеята е хората със специални потребности да получат не само подкрепа, но и нова квалификация, за да станат конкурентоспособни

Според официалната статистика в България има 800 хил. души с увреждания. 80% от тях са в трудоспособна възраст, но само 12 на сто работят. Виждайки тези данни, две млади дами решават, че могат да създадат решение на проблема с безработните хора със специални потребности.

Така през октомври 2016 г. се ражда идеята за Jamba – онлайн платформа, която осъществява връзката между хората с увреждания в България и техните бъдещи работодатели. Тя не е просто онлайн система, а нещо повече – идеята ѝ е да носи нова квалификация на онези, които се нуждаят от нея, имат нужда да натрупат стаж в дадена област и да изучат тънкостите на някой занаят.

„Предлагаме предварителен модул, който се казва Jamba Mixer”, посочва Ива Цолова, съосновател на Jamba, допълвайки, че чрез него се осъществява подготовката на кандидатите. Идеята е да се види какви са уменията и квалификациите на кандидата за работа, а след това те да бъдат доразвити, така че човекът да стане конкурентен на пазара на труда.

По думите на Йоана Колева, съосновател на Jamba, институциите в България подкрепят идеята и предстои сключването на партньорства с част от тях.

От екипа посочват, че се радват на голяма подкрепа и от страна на бизнеса, който е готов да протегне ръка на хората със специални потребности. Въпреки това и кандидатите, и самите организации все още имат някои притеснения.

„Работодателите най-вече се притесняват от „увреждането“ и не знаят как кандидатите ще се справят със задачата“, коментира Янка Трачук, лидер „Подбор на кадри“ в Jamba. От своя страна, хората с увреждания се страхуват как ще бъдат приети. Но ролята на българския стартап е именно в битката с тези проблеми и преодоляването на бариерата, която се поставя между двете страни.

✓ 41% от фирмите у нас дават на служителите преносими устройства с интернет

България е страната в ЕС с най-нисък дял на компаниите, осигурили преносими устройства за персонала

България е страната в Европейския съюз (ЕС) с най-малък дял на фирмите, които предоставят на служителите си преносими устройства с мобилна интернет връзка - 41 на сто.

Същевременно средно за ЕС близо 7 от всеки 10 компании (69%) са осигурили това удобство за работниците си. Данните са за 2016 г. и бяха разпространени от Евростат.

Този дял е най-висок в Финландия, където почти всички фирми са осигурили устройства за персонала си (94%), Дания (92%) и Швеция (85%).

Същевременно на обратния полюс са България (41%) и Румъния (43%), където по-малко от половината компании са предоставили преносими устройства с интернет на служителите си.

При по-детайлно вглеждане в причините за осигуряване на преносими устройства с интернет за персонала, става ясно, че основната причина е ползването на служебен имейл, като този отговор са дали 86% от всички участвали в проучването на Евростат фирми от ЕС.

Сред другите причини се открояват работа по служебни документи (50 %) или достъп до корпоративен софтуер (44%).

[Банкеръ Daily](#)

✓ ИПИ: Близо 30% от българите взимат средна или по-висока заплата

В последните години наблюдаваме 8 до 10% на година ръст на средната заплата, които обаче действително създават впечатление за бавно застигане на средните европейски нива, заради ниската база. Изначалната точка, от която тръгна

българската икономика, беше много ниска. Но застигането е факт. Това коментира икономистът Явор Алексиев от Института за пазарна икономика пред БНР.

Според него ако само преди 15 години среднестатистическият български работник е някъде около 6-7 пъти по-беден от среднестатистическия германски работник, то в момента разликата е малко над 3 пъти. "Има го този елемент на застигане. Проблемът е вече да се приемат правилните политики или да не се приемат грешните политики, за да може този процес да продължи, а и да обхване по-голяма част от българските граждани. В момента едва 30-ина процента от хората получават това, което наричаме средна заплата или по-висока от нея", сподели Алексиев.

По думите му най-бедните 10% от хората нямат кой знае каква връзка с пазара на труда.

"Едва 30% от техните доходи идват от работна заплата, другото са пенсии, социални помощи. Така се получава, че когато вдигаме минималната заплата хората, които работят за нея, ще имат повече пари, но това няма отношение към най-най-бедните 10% от населението на страната, които са най-заплашени от социално изключване и при тях е най-трудно т.нар. "бягство от бедност", обясни той.

Последните данни за изпълнението на Бюджета не само от тази, но и от миналата година показват, че има известно фискално пространство за намаляване на някои видове данъци. Цялостното намаляване на ДДС, в някакъв момент – при съкращаване на някои разходи, според мен, може да се случи, коментира още икономистът. По думите му плоският данък е едно от малкото неща, които работят.

✓ **Ръст в производството и потреблението на ток**

Производството на електроенергия е нараснало с 3.36 на сто от 1 януари до 10 септември спрямо същия период на миналата година, сочат оперативните данни на Електроенергийния системен оператор (ЕСО).

От началото на годината са произведени 31 361 720 мегаватчаса ток в сравнение с 30 343 383 мегаватчаса за аналогичния период на 2016 г.

Потреблението на електроенергия също расте - от 25 919 269 мегаватчаса за сравнявания период на 2016 г. - до 27 427 968 мегаватчаса през настоящата година, което прави ръст от 5.82 на сто.

Износът на електроенергия е с 11.08 на сто по-малко за разлика от първите девет месеца на миналата година.

В производството на ток от централите на биомаса, присъединени към преносната мрежа, продължава да се отчита сериозен растеж. От началото на годината до 10 септември, в сравнение със същия период на миналата година, производството на ток от този вид централи е нараснало с 64.81 на сто.

С 10.01 повече е участието на възобновяемите енергийни източници (ВЕИ) в преносната мрежа, докато в разпределителните мрежи ръстът е с 3.44 на сто.

С 28.33 на сто по-малко е токът, произведен от водноелектрическите централи.

Факти.бг

✓ **2,156 млрд. лв. излишък в хазната**

2,150 милиарда лева излишък има в хазната за първите седем месеца.

В бюджета има повече данъчни приходи, като по-голямата половина от средствата за годината вече са събрани.

Разходите на хазната също са по-високи, защото държавата е похарчила повече за пенсии и осигуровки.

Днес кабинетът трябва да одобри допълнителни пари за общините, които да се вложат в образование.

Министрите ще решат и колко да са студентите и докторантите в държавните висши училища през учебната 2017-2018 г.

Капитал

✓ **Износът забавя растежа си до 9.8% през юли**

Основната причина е по-малкият обем продажби на горива, сочат данните на НСИ

29.8 млрд. лв. е стойността на българския експорт за периода януари - юли 2017 г., което е с 13.8% повече спрямо година по-рано.

След рекордните продажби на български стоки зад граница през първите шест месеца на годината експортът продължава да се покачва и през юли, но забавя значително темпа си на растеж. Увеличението е 9.8% на годишна база при 13.6% за юни. Причината за забавянето сега са по-слаби ръстове към страните извън ЕС, но темпът на прираст на износа към съюза също леко се забавя.

Фактор за растящата търговия към трети страни през юли са най-вече продажбите на стоки от чугун, желязо и стомана. Горивата продължават да дърпат статистиката за експорта надолу заради значително понижение в обемите на годишна база. Подробната разбивка за износа към ЕС ще бъде публикувана след месец. Към юни тя показва, че двигател на увеличението са предимно продажбите на стоки от мед, които растат и като обем, и като цена заради по-високите котировки на метала.

ЕС продължава да е основна дестинация на българските стоки. От общо изнесена продукция за почти 29.8 млрд. лв. от началото на годината малко над 19.5 млрд. лв. (или около две трети) са към ЕС, а останалите - към трети страни.

Тръби и оръжия към трети страни

За втори пореден месец основната причина за повишението на износа към трети страни са стоките от чугун, желязо и стомана. Увеличението допринася с 9.8 пр.п. към ръста за юли в резултат на силни продажби на тръби с кръгло сечение (заварени или нитовани). Миналата година сумата на продажбите е 12.9 млн. лв., докато от началото на 2017 г. достига 354 млн. лв.

Друг фактор за ръста е категорията "специфични стоки", в която влизат оръжия и боеприпаси, печатни издания, други пластмасови артикули, произведения на изкуството. Приносът към увеличението за месеца е 4.9 пр.п., а стойността на продажбите нараства с 43% до малко над 223 млн. лв. на годишна база.

Същевременно горивата, които през по-голямата част от годината бяха един от двигателите на увеличението на експорта, за втори пореден месец дърпат растежа надолу. Въпреки че международните цени на петрола през юли се повишиха, приносът на горива и масла е отрицателен в размер на 10 пр.п. Причината е драстичен спад в продаваните обеми - с 57% спрямо юли миналата година. Така сумата пада от 302.7 млн. лв. през 2016 г. до 165 млн. лв. през юли 2017 г.

Още мед към ЕС

Главната причина за повишението на износа към ЕС са медта и стоките от мед, където увеличението допринася с 6.9 пр.п. към ръста през юни. Количествата нарастват над два пъти спрямо миналогодишните нива, а цените на международните пазари продължават да растат. Така стойността на продажбите отбелязва повишение от 112 млн. лв. през юни 2016 г. до 297.3 млн. лв. тази година.

Отрицателен принос имат отново горивата. От една страна, количеството, което България е изнесла към ЕС, намалява (с 44%). Същевременно международните цени на петрола през юни паднаха под нивата си от година по-рано. Резултатът: горива и масла дърпат растежа надолу с 1 пр.п., а стойността на продажбите отбелязва понижение с 18.7% на годишна база до 122 млн. лв. през юли.

Основните партньори

Продажбите на български стоки в Турция, която е основният търговски партньор на България извън ЕС, нарастват до 2.4 млрд. лв. от началото на годината, като за същия период на 2016 г. числото беше малко над 2.1 млрд. лв. Втора е Русия със 780.6 млн. лв., което представлява почти двойно увеличение спрямо миналогодишното ниво, а на трето място е Китай с 691.8 млн. лв. за периода януари - юли.

Основната дестинация за българския износ към страните в съюза към май продължава да е Германия. Там продажбите са с една пета по-високи спрямо отчетените през същия период на 2016 г., като така сумата достига почти 3.5 млрд. лв. Вторият по големина търговски партньор на страната в ЕС е Италия, където стойността на продадените стоки спада с 1.6% спрямо 2016 г. до 2.18 млрд. лв. На трето място се нарежда Румъния, където продажбите са на стойност 2 млрд. лв. - с 4.1% повече спрямо година по-рано.

През първите седем месеца на 2017 г. внесените в страната стоки надвишават изнесените с 1.8 млрд. лв., като така търговското салдо остава на минус. За сравнение, година по-рано разликата също бе отрицателна, но значително по-малка - 424.5 млн. лв. Причината за увеличението е по-силният внос тази година заради нарасналото вътрешно потребление.

✓ Най-важното за предизвестие за прекратяване на трудов договор

Уведомлението може да бъде подадено лично, по пощата, с куриер и т.н., но винаги в писмена форма

Правната уредба на предизвестие не е сред най-често изменяните от законодателя, но въпреки това може да породи различни въпроси, когато ни се наложи да я прилагаме. Затова в това издание на рубриката ще се опитаме да посочим най-важните правила за предизвестие и да адресираме някои от най-често възникващите въпроси във връзка с него.

Кога е необходимо предизвестие?

Кодексът на труда (КТ) отговаря на този въпрос, като изрично посочва случаите, в които всяка от страните има право да прекрати трудовия договор с предизвестие.

Работникът или служителят може да прекрати трудовия договор, без да посочва конкретно основание или причина за това, необходимо е само да даде предизвестие. По отношение на работодателя – когато работодателят реши да прекрати трудовия договор на някое от основанията по чл. 328 от Кодекса на труда, той трябва да даде предизвестие.

Предизвестие може да е необходимо и в уговорения между страните срок за изпитване в зависимост от това в чия полза е уговорен срокът. Например, ако срокът за изпитване е уговорен в полза на работодателя, а служителят реши, че тази работа не е за него, служителят може да прекрати договора с предизвестие. Ако срокът е уговорен в полза на двете страни, тогава и двете страни имат право да прекратят договора, без да е необходимо предизвестие. Същото е и ако не е уговорено в чия полза е срокът за изпитване.

В допълнение Кодексът на труда посочва изрично и случаите, в които не е необходимо предизвестие. По отношение на служителя тези случаи са изброени в чл. 327 КТ, а за работодателя – в чл. 330 КТ. Тук бих искала да направя едно уточнение – това, че при определени обстоятелства не е необходимо предизвестие, не означава, че не е нужно писмено волеизявление на желанието за прекратяване, а само че не е нужно известяването да е предварително.

Други случаи, в които не е необходимо предизвестие, са тези при прекратяване на трудовия договор по взаимно съгласие или по инициатива на работодателя срещу заплащане на обезщетение, както и останалите случаи, изброени в чл. 325 КТ.

Как се подава предизвестие?

Предизвестие може да бъде подадено чрез връчване на другата страна или пък да бъде изпратено по пощата, по куриер или по друг удобен начин. При всички случаи обаче е важно начинът на подаване да позволява отбелязване на датата на получаване, защото, както ще видим по-долу, тази дата има значение за началото и съответно за изтичането на срока на предизвестие.

Предизвестие трябва да бъде в писмена форма, така че устните волеизявления (или "казване") не се считат за предизвестие за прекратяване.

Може ли да го оттеглим, ако размислим?

Служителят може да оттегли предизвестие, ако събщи за това на работодателя преди или едновременно с получаването на предизвестие от работодателя. Ако служителят реши да го оттегли след този момент, е необходимо работодателят да е съгласен с това.

Какъв е срокът на предизвестие?

Срокът на предизвестие се уговаря в трудовия договор и трябва да бъде еднакъв за двете страни. Принципно минималният срок на предизвестие при безсрочните трудови договори е 30 дни, а максималният 3 месеца. При срочните договори срокът на предизвестие е 3 месеца, но не повече от остатъка на срока на договора.

Има и няколко вида трудови договори, за които кодексът допуска допълнителна възможност за прекратяване с по-кратко предизвестие – 15 дни. Това са трудовите договори за допълнителен труд (т.нар. договори за вътрешно и външно съвместителство и договорът за работа през определени дни от месеца), както и договорът за стажуване по чл. 233б КТ. Срокът на предизвестие започва да тече от деня, следващ деня на получаването му от насрещната страна. Именно затова е и особено важно отбелязването на датата на получаване.

Удължава ли се срокът при отпуск или болничен?

Не, срокът на предизвестие не се прекъсва с излизането на служителя в отпуск или болничен и съответно не се удължава с времето на отпуска или болничния. Срокът на предизвестие изтича, независимо дали служителят е на работа или не. Понякога по инерция и аналогия е възможно да се допусне объркване с правилата при срока на изпитване, който се удължава с дните, през които служителят не е работил, тъй като е бил в отпуск или болничен.

Идеята на двата срока обаче е различна и затова и правилата са различни. Срокът на изпитване се въвежда, за да може работодателят да провери годността на служителя за съответната работа и служителят да провери дали тази работа е подходяща за него. И за двете неща е необходимо служителят да е на работа и да изпълнява възложената му работа. А предизвестие е, общо взето, един срок, който трябва да изтече и не зависи от представянето на служителя или извършваната работа.

Може ли договорът да се прекрати преди изтичането на срока на предизвестие?

Да, срещу заплащане на обезщетение за неспазения срок на предизвестие, като това право е предоставено и на двете страни – тази, която е подала предизвестие, и тази, която го е получила.

Например служител решава да напусне и подава предизвестие до работодателя на 29 август 2017 г. Срокът на предизвестие по трудов договор е 3 месеца. Работодателят получава предизвестие и преценява, че за неговия бизнес е по-добре да назначи нов човек около 15 септември 2017 г. вместо чак след изтичането на срока на предизвестие, подадено от напускащия служител. И така, работодателят може да освободи напускащия служител преди изтичането на тримесечния срок на предизвестие, като му изплати обезщетение за неспазения срок на предизвестие (за периода от прекратяването на договора до изтичането на трите месеца предизвестие).

Или друга хипотеза – работодателят желае от самото начало да се възползва от правото си да не чака изтичането на срока на предизвестие, а вместо това да изплати на служителя съответното обезщетение за целия срок на предизвестие. В такъв случай дори изпращането на предизвестие може да не е необходимо, тъй като на практика няма да има времеви период между него и заповедта за прекратяване на трудовия договор.

По отношение на изплащане на обезщетенията по КТ – в Народното събрание се обсъжда (приет на първо четене) Законопроект за изменение и допълнение на Кодекса на труда, като едно от допълненията е свързано с въвеждането на срок за изплащане на обезщетенията. Според предложеното изменение обезщетенията трябва да се изплащат до последния ден на месеца, следващ този, през който е прекратено трудовото правоотношение. В момента тече срок за внасяне на предложения преди гласуване на второ четене. Срокът изтича на 18 септември 2017 г.

[Агенция „Монитор“](#)

✓ Средният осигурителен доход за юли достигна 811 лв.

Средният осигурителен доход за страната през юли достигна 811,75 лв. Това показват данни на Националния осигурителен институт (НОИ). Оттам отчитат, че за последната година – от август 2016 г. до юли 2017 г. средномесечният осигурителен доход е 797,70 лв. „Доходът за този период служи при изчисляване размерите на новоотпуснатите пенсии през август тази година“, обясниха от НОИ. Според статистиката през първото полугодие на 2017 г. в заслужена почивка са излезли 43 396 нашенци, което е с 4327 по-малко спрямо същия период на миналата година. Данните показват, че за първи път от 2014 г. насам броят на пенсиониралите се полицаи, военни, служители на ДАНС и НСО намалява. През първите шест месеца на година в заслужена почивка са излезли 1094 униформени. За сравнение в пенсия за същия период на миналата година са излезли 5684 служители на силовите ведомства. Основна причина за спада на прекъсналите служба униформени е промяната на условията за пенсиониране. През 2016 г. за служителите на силовите ведомства беше въведена и пенсионната възраст. Така, за да излязат в заслужен отпих тази година, служителите под пагон трябва да имат не само 27 г. осигурителен стаж, 18 г. от които в системата, но и да са навършили поне 53 г. За сметка на това има ръст с 5 % на новоотпуснатите инвалидни пенсии. За шестте месеца на тази година заради болест работа са прекъснали 14 683-ма нашенци, което е със 729 повече спрямо същия период на 2016 г.

[В. „Дума“](#)

✓ Симеонов иска отпадане на концесиите

Според вицепремиера плажовете са територия на беззаконието

Вицепремиерът Валери Симеонов иска концесиите на плажовете да отпаднат, тъй като държавата печели прекалено малко от тях. Вчера той критикува и работата на Министерството на туризма, което не контролирало достатъчно стопаните на плажовете, и било виновно за безразборното поставяне на бараки в курортите. Според него те приличали на бежански лагери. По думите му в Слънчев бряг една такава барака струвала 15-20 хил. лв., които се давали от търговеца на

концесионера на плажа. Затова концепцията за отдаването на плажовете била тотално сбъркана. "Първо го разрешава законът, второ - това става с подписа на главния архитект на общината, но съгласуването става с Министерството на туризма", уточни Симеонов. И добави, че щом имало съгласуване от туристическото министерство, нямало главен архитект, който да не позволи поставянето на преместваем обект.

"Дали ще продължим да рушим туризма с актове на министерството", попита вицепремиерът, според когото държавата получава годишно по 8 млн. лв. от концесиите на всички плажове, а по негови лични изчисления концесионерите реализирали може би десетократно по-голяма печалба. "Плажът е територия на беззаконието. Територия на кражбите", смята Валери Симеонов. Според него е по-добре страната "да пусне тези плажове безплатно с по-ниски цени на шезлонгите и чадърите".

Вицепремиерът каза и, че трябва да се промени моделът на собственост в националните курорти по Черноморието. Именно затова той планирал държавната собственост в тези курорти като ВиК мрежа и алеи да се прехвърли на съответната община. Така по думите му щяло да има повече грижа от стана на местната власт за инфраструктурата и да се премахнат условията за корупционни сделки. Симеонов поясни, че от местната администрация са дали свое "за" Слънчев бряг да бъде прехвърлен на община Несебър.

„Дневник“

✓ Туристите от Израел се увеличават с 10% за година

Туристите от Израел са се увеличили от началото на годината до края на юли с 10% спрямо предходната, като броят им расте през всяка от изминалите години. Това е обявила министърът на туризма Николина Ангелкова в разговора си с Ярив Левин, министър на туризма на Държавата Израел. Двата са провели работна среща в рамките на 22-рата Генерална асамблея на Световната организация по туризъм в Китай, съобщават от ведомството.

Данните на статистиката сочат, че след инцидента на летището в Бургас през юли 2012 г., при който от взрив загинаха шестима израелски туристи, а други бяха ранени, броят на туристите от Израел расте. През 2012 г. в страната на почивка са дошли 95 586 граждани на Израел, като през 2016 г. те вече са били 183 846.

Основната част от израелските туристи пристигат у нас със самолет, а чартърни полети се извършват до основните ни летища в София, Варна, Бургас и Пловдив. Най-често при посещенията си избират културни обекти, заради което в последно време Пловдив е много популярна дестинация за тях, посочват от Министерството на туризма.

Посолството на Израел активно помага да се популяризира туризмът ни, като в предходните две години то беше сред двигателите на инициативите "Мислиш си, че познаваш България" и "Вкусовете на света", припомня Ангелкова. Всяка година ведомството организира журналистически турове за местни журналисти.

В момента се провежда процедура по избор на организатор на туровете за тази година.

✓ До октомври Ангелкова ще е готова с новия статут на курортите

Наблюдава се все по-голяма изобретателност в нарушенията в туризма. Това обявява министърът на туризма Николина Ангелкова в интервю пред "24 часа". Тя посочва, че ведомството й стриктно следи всеки сигнал на граждани и ще се правят проверки, докато се "изчистят" подобни ситуации.

През това лято имаше сигнали за таксуване в заведение за празен стол и липсата на поръчка в рамките на 1 час. Министърът припомня, че има най-различни финансови и административни санкции за такива нарушители.

Ангелкова посочва, че усилено се готвят промените в Закона за туризма, сред които са и тези, с които ще се уреди статутът на националните курорти. Очаква се измененията да са готови до октомври и да влязат в сила от следващото лято. Тя лансира идеята в разгара на летния сезон, когато назряха проблеми с шума в курортите. Идеята е в тях да се обособят зони, в които може да има шум от заведенията, и такива, в които да се настаняват желаещите спокойствие.

Не мисля, че е редно да се прави избор между туристи, които искат да почиват на спокойствие, и гостите, които идват да се забавляват, защото и двете групи имат своите права, обяснява Ангелкова. "Затова трябва да се намери начин и двете страни да бъдат удовлетворени. Именно за това ще ни помогне определянето на статута на националните курорти, без да ни се налага да вземаме подобно решение", допълва тя.

Оптимистичните ни прогнози за лято 2017 се потвърждават и очакваме да отчетем отново силен сезон със 7-10% ръст на чуждите туристи на годишна база, посочва още министърът. Тя цитира данни на БНБ, според които приходите от туризъм за първите шест месеца на годината са 2.4 млрд. лв., което е с 12.3% повече спрямо този период на м.г.

"България става все по-разпознаваема дестинация за по-висок клас туристи. За 2018 г. например вече са резервирани 5-звездни хотели от реномирани международни туроператори", заключава министърът.

✓ Храни от фермата се предлагат на фестивал до Министерството на земеделието

За пореден път пред Министерството на земеделието има фермерски фестивал. Той се провежда в сряда, 13 септември, от 10:00 до 18:30 ч., съобщават организаторите.

Всеки посетител ще може да опита цялото есенно богатство от плодове и зеленчуци, фермерски и занаятчийски храни на малки производители от страната: краве, овче, козе и биволско сирене и кисело мляко, кашкавал, масло, извара, мед и пчелни продукти, сладка, яйца, прясно месо, занаятчийски хляб, сезонни плодове и зеленчуци, гъби, бивовино, натурален оцет, билки и подправки

В специалната демонстрационна шатра два пъти през деня – 12-13 и 17-18 часа, ще има специални дегустации на различни видове сирене и кисело мляко от производителите на фестивала. Томбола сред позналите ще определи победителите, които ще получат кошница с фермерски продукти.

На фермерския фестивал "От нашата ферма – с любов за вас!" всяка сряда пред Министерството на земеделието, храните и горите (бул. "Христо Ботев" 55) се предлагат автентични фермерски и занаятчийски храни на малки производители. Много от продуктите са биологични. Всички фермери и производители са регистрирани по Наредба 26 на Министерството на земеделието, храните и горите, а много от тях в районите от "Натура 2000" в Западна и Централна Стара планина са подкрепени от Българско-швейцарската програма за сътрудничество.

Фестивалът се организира от Фондацията за биологично земеделие БИОСЕЛЕНА в рамките на проект "Седмичен фестивал "От нашата ферма- с любов за вас", който фондацията изпълнява с финансовата подкрепа на Столичната община, Програма Европа 2017, в партньорство с Българско дружество за защита на птиците и район "Средец" на Столична община.

За новини за фермерския фестивал следете сайта на "Произведено във фермата", както и фейсбук страницата.

[В. „Земя“](#)

✓ Фермерите искат по-малко бюрокрация в новата ОСП

Абсолютно необходимо е да се премахне възможността националните правителства да дофинансират земеделието, тъй като това води до изкривяване на конкурентоспособността

Възможности за инвестиции, гъвкави кредитни схеми и подпомагане производството на качествени храни са трите приоритета в бъдещата ПРСР след 2020 г., формулирани от участниците в проучване за бъдещето на Общата селскостопанска политика на ЕС. То бе направено в рамките на инициативата на Институт за агростратегии и иновации и ИнтелиАгро „ОСП след 2020 — Изборът на България“. Проучването е проведено в периода май-юли 2017 г. сред фермери, браншови организации и представители на основните аграрни сектори като зърнопроизводство, говедовъдство, овцевъдство и козевъдство, производство на ядки. Сред анкетиранията има представители на Федерация на независимите синдикати от земеделието, Институт по животновъдни науки — Костинброд, различни местни инициативни групи (МИГ), общини, финансови институции и консултантски организации.

Структура на ОСП

По отношение структурата на Общата селскостопанска политика, мнозинството анкетирани (81%) смятат, че двата стълба (Първи — директни плащания и пазарна подкрепа и Втори — развитие на селските райони) отговарят на нуждите ѝ. По отношение ролята на двата стълба анкетиранията са разделени почти наравно, но с лек превес (51%) на тези, които считат, че сегашното съотношение във финансирането трябва да бъде променено. От тях 56% са на мнение, че Втори стълб (Програма за развитие на селските райони) трябва да получи по-голямо финансиране за сметка на Първи стълб.

СЕП или схема за базово плащане?

Интересен резултат получава въпроса дали Схемата за единно плащане на площ трябва да се запази или България е готова да премине към Схемата за основно плащане. Цели 40% смятат, че страната ни е готова да направи следващата крачка като замени СЕПП. Почти пълно единодушие царя сред анкетиранията относно възможността националните правителства да дофинансират своите фермери — 92% смятат, че тя трябва да бъде премахната, тъй като създава предпоставки за нарушаване конкурентоспособността между отделните държави-членки. Три-четвърти от анкетиранията смятат, че управлението на риска трябва да бъде задължително за всички стопанства. Надделява мнението, че то трябва да бъде организирано на ниво държава-членка, вместо на ниво отделно стопанство. Съответно финансирането на подобна схема трябва да дойде по линия на Първи стълб.

Първи стълб

По всички въпроси, засегнати в анкетата, касаещи Първи стълб (директни плащания), сред анкетиранията има относително единодушие. Дефиницията за активен фермер е напълно задоволителна и няма нужда от промяна, е мнението на мнозинството (88%). Набляга се на нуждата по-скоро от реален контрол и спазване на правилата, отколкото от нови промени. Таванът на плащанията е необходимост според 90% от отговорилите. Малко над половината — 55% считат, че сегашният таван на плащанията, или близък до него, е адекватен, като и тук се акцентира върху нуждата от контрол. Близко 35% считат, че таванът трябва да бъде в диапазона между 100 хил. и 500 хил. лева, а 10% — под 100 хил. лева.

Допълнителното подпомагане за малките стопанства-необходимо, но как?

Допълнително подпомагане за малките стопанства е следващата тема, около която се обединява огромното мнозинство от анкетиранията — 93% са отговорили, че такова трябва да има. При по-дълбок прочит на отговорите и на отворените коментари обаче, въпросът става много по-интересен. Първият разрез, който получаваме, е по отношение на това до какъв размер на стопанството следва да се получава допълнителното подпомагане, като отговорите са сравнително равномерно разпределени между вариантите до 150 дка, до 300 дка, до 500 дка и до 1000 дка. При всеки от тези варианти анкетиранията са посочили, че допълнително плащане не би следвало да се полага за стопанствата с повече декари, както е сега по Схемата за преразпределително плащане. По-интересното обаче е, че 83% от отговорилите, че допълнително подпомагане за по-малките стопанства е необходимо, смятат Схемата за преразпределително плащане за не добре работеща и че тя трябва да бъде заменена с друга. Основните критики към схемата са, че тя не води до насърчаване на растежа на малките ферми, а същевременно е довела до изкуствено раздробяване на стопанствата.

Сред дадените препоръки за евентуална нова схема, която да замести ПРП могат да се обособят две основни: Подпомагане на нисколихвено кредитиране и гратисен период за погасяване; Срокът на действие на схемата да е ограничен до 2–3 години. В обобщение може да се каже, че подпомагането на по-малките стопанства е осъзната необходимост в сектора. Но допълнителните стимули трябва да бъдат пазарни, насочени към насърчаване на растежа и производителността и да са обвързани с определен срок на действие.

Директни плащания и пазарна подкрепа

Близо 94% от анкетиранияте смятат, че на този етап директните плащания трябва да останат, вместо да бъдат заменени от мерки за управление на риска. Подобен процент — 91% считат, че обвързаната подкрепа, дори и в сегашния си вариант, в който не е на количество продукция, а на производствена единица, трябва да остане.

Втори стълб

Почти пълно единодушие (99%) цари сред анкетиранияте по отношение нуждата от опростяване на ПРСР и намаляване броя на мерките в нея. Анкетиранияте изтъкват невъзможността на администрацията да задейства всички заложи в програмите (2007–2013 и 2014–2020) мерки и изтъкват необходимостта от по-добро фокусиране на подпомагането. Донякъде изненадващо, малко над половината от отговорилите (54%) биха подкрепили замяната на инвестиционните мерки в рамките на ПРСР с такива, улесняващи достъпа до кредитиране. Огромното мнозинство (94%) считат, че не е нужен по-голям фокус в ПРСР върху услуги, предоставяни от фермерите и свързани с климата, опазване на околната среда и биоразнообразието. На обратния полюс са мненията по отношение ролята на ПРСР в засилване тежестта на фермерите в хранителната верига — 91% смятат, че Програмата трябва да има специален фокус в това направление.

Приоритети за ПРСР

Интересно е отношението на анкетиранияте що се отнася до въпроса „Кои три приоритета бихте избрали за новата ПРСР?“ Най-много отговори са дадени за възможностите: инвестиции в стопанствата, качество на храните, хранителната верига и ролята на фермерите в нея и кредитни и гаранционни схеми. Най-слабо застъпени са съответно вариантите „развитие на селските райони“ и „установяване стопанства на млади фермери“.

За по-малко бюрокрация

В отворената част на въпросника анкетиранияте имаха възможност да изкажат препоръки в избрана от тях посока, касаеща сектора. Далеч не изненадващо събраните коментари в тази част са изцяло насочени към намаляването на бюрократичната тежест върху земеделците чрез: Въвеждане на електронно управление в сектор „селско стопанство“, включително: документи и справки; декларации за подпомагане; очертаване на парцели за подпомагане; кандидатстване по ПРСР; заявление по чл. 69 и чл. 70 от ППЗСПЗЗ, отпадане регистрацията като ЗС всяка година; отпадане задължението да се пази архив на хартия.

Заклучение

Макар и фермерите още да не са готови за радикална промяна в политиката на подпомагане, очертава се обща нужда от опростяване на ОСП, намаляване на бюрократичното бреме и електронизация на администрирането на сектора. Двата стълба на ОСП трябва да се запазят, но да се промени съотношението на финансирането им в полза на Втори стълб. Абсолютно необходимо е да се премахне възможността националните правителства да дофинансират земеделието, тъй като това води до изкривяване на конкурентоспособността. Анкетиранияте смятат, че ОСП трябва да има по-голям фокус върху хранителната верига и ролята на фермерите в нея. Що се отнася до услугите, предоставяни от фермерите, свързани с климата, опазването на околната среда и биоразнообразието, анкетиранияте считат, че настоящите мерки са достатъчни. Таван на субсидиите трябва да има като се завиши контрола, обвързаната подкрепа по възможност да се запази, а допълнителната помощ за малките стопанства да бъде временна и да създава реални предпоставки за растеж и развитие. По всички останали въпроси на ОСП в по-голямата си част мненията са противоречиви, което само показва колко трудно ще бъде изготвянето на обща позиция на бранша, която да послужи за формирането на единна българска позиция. Вторият дебат „ОСП след 2020 — Изборът на България“ ще се проведе на 21 септември 2017 г. от 10.00 часа в Зала Роял на София Хотел Балкан (Шератон). Инициативата „ОСП СЛЕД 2020 — ИЗБОРЪТ НА БЪЛГАРИЯ“ се организира от Институт за агростратегии и иновации и ИнтелиАгро с участието на най-голямата земеделска организация в ЕС, Сора-Cogesa и се провежда под патронажа на Министъра на земеделието, храните и горите Румен Порожанов, отбелязва сайтът Агроновините, публикувал изследването.

Money.bg

✓ КФН иска драстично увеличение на таксите

Комисията за финансов надзор (КФН) предлага драстично увеличение на таксите с идеята да постигне финансова независимост. Регулаторният орган иска някои от тарифите да се повишат до над 180 хил. лв. Огромната сума може да е новата цена за лиценз на презастраховател или клон на презастраховател от трета държава.

Предвижда се финансовите дружества да плащат по още 30 хил. лв. за всяка отделна дейност.

75 хил. лв. трябва да плати всяка компания, която иска да се регистрира като пенсионноосигурително дружество. Разрешение за управление на фонд за допълнително пенсионно осигуряване пък струва 35 хил. лв.

С увеличените такси КФН цели да постигне финансова независимост. Регулаторът посочва нуждата от увеличаване на заплатите на служителите си, както и снабдяването с нови автомобили, нови технически средства (компютри и периферия) и др. От комисията посочват, че заплатите на председателя и членовете на КФН не трябва да са по-ниски от членовете на управителните бордове на финансовите компании. Те имат право и на допълнителни бонуси за постигнати резултати.

Идеята беше обявена още в края на 2016 г., малко след като новият ръководител на комисията Карина Караиванова встъпи в длъжност.

✓ Еврото отново надига глава

Доларът в сряда удържа позиции спрямо йената на фона на това, че доходността на американските облигации се изравни с тази на аналогичните германски ценни книжа.

Фунтът стерлинг достигна годишен максимум след излизането на по-добри от очакваното данни за инфлацията във Великобритания. Вероятно те ще накарат Банката на Англия да положи повече усилия за подкрепа на националната валута, коментира Reuters.

Днес сутринта доларът се търгува по 110,01 йени, леко понижавайки се след ръста си по-рано в хода на сесията до 110,295 йени, максимум от 1 септември. В петък американската валута спадна до 10-месечен минимум спрямо японската, заради опасенията от урагана "Ирма" и кризата на Корейския полуостров. В началото на тази седмица спадането на напрежението около тези два фактора доведе до ръст на доходността на американските облигации и търсене на долари.

Еврото продължава започналия през нощта ръст, укрепвайки се с 0,2 процента до \$1,1986.

През изминалата седмица общата валута се покачи до две и половина годишен пик, доколкото заседанието на ЕЦБ даде повод за оптимизъм на "биковите" по отношение възможността за свиване на паричните стимулиращи мерки в еврозоната.

Фунтът стерлинг се докосна вчера до нивото \$1,3315, максимум за последните 12 месеца. Публикуваните във вторник данни показаха, че инфлацията на Острова през август е скочила с 2,9 процента, надскачайки целевото ниво от 2 на сто на Банката на Англия.

Индексът на долара, отразяващ динамиката на американската валута спрямо кошница от 6 основни световни валути, се понижава днес сутринта с 0,1 процента до 91,773 пункта. Но все пак показателят успява да се задържи над 2,5-годишния минимум, установен в петък.

Курсовете на австралийския и новозеландския долари днес се променят незначително, търгувайки се близо до нивата \$0,8034 и \$0,7302 съответно.

✓ Силен ръст на запасите в САЩ. Петролът се задържа около \$54 за барел

Цените на петрола незначително се понижават в сряда след покачането им през предишната сесия заради данни за съкращаване на добива в ОПЕК.

Ноемврийските фючърси за сорта Brent на лондонската борса ICE Futures днес сутринта поевтиняват с 14 цента - до \$54,13 за барел. При закриването на пазара във вторник те бяха поскъпнали с \$0,43 (0,8%) - до \$54,27 за барел.

Цената на американския еталон WTI с доставка октомври на електронните търгове на Нюйоркската стокова борса (NYMEX) в същото време спада с 2 цента до \$48,21 за барел. Тези контракти поскъпнаха с \$0,16 (0,33%) - до \$48,23 за барел през вчерашната сесия.

Страните от ОПЕК са съкратили добива си през август със 79 хиляди барела на денонощие в сравнение с юли - до 32,755 млн. барела, се посочва в отчета на организацията. Най-съществено е намалението на производството в Либия - с 112 хиляди барела информира MarketWatch.

Запасите от суровината в САЩ през миналата седмица са се увеличили значително над прогнозите. Според данни на Американския институт по петрола (API) те са нараснали с 6,2 милиона барела - 468,8 милиона, при очакване за ръст от 3,2 милиона барела.

По-късно в сряда ще излязат официалните данни на Управлението за енергийна информация. Според оценка на експерти на S&P Global Platts, запасите от петрол в САЩ през миналата седмица са нараснали с 10,1 млн. барела на фона на ниското търсене от преработвателните заводи, част от които пострадаха от урагана "Харви".

По оценка на анализаторите запасите от бензин и други дестилати са се понижали с на 4,3 млн. барела.

Източници на агенция Bloomberg съобщават, че държавите членки на ОПЕК възможността да се продължи действието на споразумението за съкращаване на добива с повече от три месеца. Сега то е в сила до края на март 2018 година.